

Д Е Н Ъ

НАУЧНО-ПОЛИТИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ЗЛАЗЯ ВСЪКИ ПОНДЪЛНИКЪ.

Подписката за ДЕНЬ бива въ годишна и ще се предплаща. Тя захвърля при влизането на всякой мѣсець. Годишната за навсѣкадъ въ Турската Държава е четири (4) сребърни меджидиета, а за на вѣнъ отъ Държавата, една златна турска лира. Настоящите сж отговорни за стойността на листовца, за които сж тѣ поручале. За вѣсти и за други частни гомбестаня, ще са плаща по 3 гр. на реда.

Писма, вѣсти, дописки и всяко що са отнася до управленieto на ДЕНЬ, ще са испраца на-право до Ступанина на Списанieto: П. Н. Карапетрова, въ Цариградъ на Асма-алтѣ, Чауш-баши, 6. — Писма, не освобождени отъ пощенски разноски и безъ подписка, никакъ не са приематъ. — Испрацанитѣ за обнародване писма или други ржкописи, били тѣ обнародвани или не, не са връщатъ назадъ.

ЕДИНЪ ПРЕДМЪТЪ
ЗА НАШИТЪ УЧИЛИЩА.

Като хвърлимъ единъ погледъ върху програмитѣ, които правятъ толкова голѣмъ шумъ въ училищата ни, ний ще видимъ че тия програми сж изпълнени съ предмети единъ отъ други по-високи, съ науки една отъ друга по-грѣмовити.

Нашитѣ училища, ако гледами поне програмитѣ имъ, сж заприличали по нѣкъдъ на философски курсове, по нѣкъдъ на класически гимназии и лицей. Въ едно училище вий ще видите да са преподаватъ подиръ грамматиката: логика, риторика, пиитика, та че ако щете и итика, догматика и не знамъ каква си преподавтика. Въ други училища сж изгнали всички науки окончающи на ика и сж ги замѣнили съ не по-малко грѣмовититѣ науки окончающи на о г и я, каквото геология, метеорология, зоология.

Между това, накарайте единъ отъ нашитѣ логици и риторици ученици да ви напишатъ едно просто писмо за една работа и вий ще разберете голѣмитѣ ползи отъ логиката и риториката. Тия млади не ще знаятъ какъ да захванѣтъ, не ще умѣятъ нито да свършатъ това писмо; ако ли, за чудо, тѣхната риторика роди нѣкое произведение, то ще бѣде слѣпо и хромо и него не би разбиралъ нито и самия египетски жрецъ, тѣлкователъ на иерогливитѣ. Колкото за нашитѣ геолози, метеоролози и зоолози, при всичкитѣ тѣхни високи понятия по природнитѣ науки, тѣ не бихъ ви отговорили нито коя е разликата между червенопрѣстицата и глината, нито какви сж причинитѣ на най-проститѣ всѣкидневни явления въ природата.

Ако отидете по-нататкъ; ако пожелаете да видите, че нѣкои

млади момци сж приготвени за обществото, вий ще са елисате отъ предразсѣждитѣ и мѣгловита сфера въ която сж обиколени прѣшитѣ имъ мозѣци относително до общественния имъ животъ.

Отъ какво е всичко това? Нека отговоримъ безъ всѣкакви забивалки.

Причината на тѣзи празности въ познанията на младитѣ, състои въ щѣрбото и слабото имъ обучение.

Най-потрѣбни нѣкои предмети сж изхвърлени изъ нашитѣ училища.

Направени по моделъ на нѣкои чужди прогимназии, гимназии или нормални училища, ний не сме смѣили да са отдалечимъ отъ първообраза. Но че самия първообразецъ билъ непъленъ, че този първообразецъ, ако е добъръ за мѣстото си, може да не ни изнася на насъ, за това ний твърдѣ и не мислимъ. Зеръ! ний ли сж намѣрихми умни и разумни да ввеждами въ нашитѣ училища онова, което нема нито въ чуждитѣ.

Какъ и да е, а нека посочимъ една наука, която за сега не държи ни едно най-малко мѣстиче въ нашитѣ училища, която между това би трѣбвало да държи едно първо мѣсто.

Думата ни е за Домашната и Политическа Икономия.

Малко науки сж така полезни, така важни и дору необходимии както е икономическата наука. Между това малко науки са презиратъ и гледатъ съ немарливостъ както икономическата.

Политическата икономия е такава щото всѣки говори за нея съ единъ видъ страхъ и тя е достѣпна само на нѣколко посветени специалисти. Изоставена и комахай забравена отъ общественното обучение, може да са рече, че тя е не-

лица. Между това ето що дума Россия:

«Ний са не боимъ да повтаряме това: нужно е за благоденствието на малко богатитѣ разреди и за бѣднината на мѣстото, да са придружава въспитанието на народа съ нѣкои познания отъ народната икономия. Потрѣбно е да са расправи на работническитѣ синове природата и промѣняването на мѣсечнитѣ плащания, происхождането на капиталитѣ, опасността ако ги изгубимъ, средството да ги употребявами полезно, помощитѣ които са жевличатъ отъ дружествата, било за да са уголѣми производителната сила на труда, било за да са намалятъ частнитѣ разноски и да са даде повече развиване на толкова плодовитото начало за взаимнитѣ помощи. Въ мирнитѣ времена са презира съвършенно тая часть толкова съществена за народното обучение; и само когато нѣкое бѣдствие, гладъ, политическа криза, търговска криза разрушатъ труда и разбъркатъ тържището, само тогава хората, които иматъ повече суета отъ колкото умъ, отправятъ своитѣ икономически предсказания на едно невѣжо и разярено отъ сиромашията население. Тѣ си мислятъ да расправятъ въ нѣколко минути за множеството късни поучения на които нищо не е приготвило приложението, и които съкашъ че сж вдѣхнѣти тогава отъ страхъ и отъ егонизмъ на горнитѣ классове.»

Така, за да са напълни тоя пробѣлъ, отколѣ въ Белгия и въ Англия е рѣшено и введено въ училищнитѣ програми запознаването на младитѣ съ законитѣ на социалния животъ и за правилното му развиване. И безъ да преувеличавами можемъ да речемъ че при страшнитѣ кризи, които е прекара-

криза, ако тя са наслаждава на такава тишина и добродетел, то дължише на внождането на икономическите науки въ народното обучаване. Цяла истина е че питанията политически въ днешно време сж такива, върху които всеки човѣкъ е длъженъ да си съставя едно мнѣние. Ако прочее не са иска що младитѣ мозъци да са предаждѣ на заблудението, то е потребно да имъ внушимъ отъ рано първитѣ елементи отъ науката.

На послѣднѣо вѣставятъ, че и Франца (въ областта *Сена-и-Даз*) са рѣшила ввеждането въ училищата на политическата икономия.

Отъ всичко това става ясно, че и въ чужбина най-подиръ сж познали голѣмата важностъ на икономическите науки и сж са погрижили да ги введѣтъ въ училищата.

Когато това е така, ний трѣбва ли да ги введемъ въ нашитѣ училища? Потребно ли е да са преподава и на нашитѣ бѣдѣщи граждани поне елементи отъ тѣзи наука, която ги учи кои сж основитѣ на общественния животъ?

Това сж питания, които ний мислимъ че е доволно само да положимъ. Рѣшението имъ е въ самото полагане на питањето.

ПОГРѢШКИ ВЪ ОТХРАНАТА.

(Споредъ Шкода, чешки педагогъ,
составилъ А. Т. Илиевъ.)

(Продължение отъ 27-й брой.)

в) *Въздухъ*. Както ѣденѣто и пиенѣто сж потребни за да живѣе човѣкъ, сжщо така е необходимъ прѣсень, чистъ и здравъ въздухъ. И най-добрата храна никаква полза не ще принася на тѣлото, ако би въздуха, който дишаме, да е размѣсенъ съ пари и газове, които или пречатъ за доброто пречистване на кръвта въ бѣлитѣ дробове, или пъкъ сами я омѣрсяватъ. Въглерода, който са намира въ кръвта, трѣбва да са замѣстюва съ сжщото количество кислородъ; щомъ са запрѣ това замѣстюване, изведнаждъ спиратъ и колелцата на машината: кога нѣкой са дави, то подъ водата въздуха не може да отива въ бѣлитѣ дробове за да замѣни въглерода на кръвта въ кислородъ, и човѣкъ умира. Въ 1848 год. единъ вапоръ плуваше за Америка, дѣто водяше около 200 души преселенци; въ това време излѣзла една страшна буря, и капитанина заповѣдалъ на всичкитѣ пѣтници да слѣзатъ долу въ една не голѣма каюта и добрѣ да затворятъ всичкитѣ отвори, за да не влѣзе отъ нийдѣ вода. Пѣтницитѣ, които били тамъ затворени, са принудили да дишатъ сжщия въздухъ (размѣсенъ съ много пари и въглеродъ), който издишали, и безъ малко цѣхъхъ всичкитѣ да загинѣтъ, ако да не бѣше

ка на палубата. Дордѣ да пристигне тая помощъ на клѣтитѣ затворници, 72-ма души отъ тѣхъ умрѣли, а отъ останалитѣ мнозина вече берели душа; тѣлата имъ са сгърчили, а отъ очитѣ и ушитѣ имъ тѣкло кръвъ. Капитанина, комуто били повѣренъ единъ цѣлъ вапоръ, не знаеа че въздуха що изляза изъ бѣлитѣ дробове е разваленъ, че разваления въздухъ е отровенъ и че безъ прѣсень и чистъ въздухъ не може човѣкъ да живѣе.

Въздуха са навлича въ нашитѣ бѣли дробове така, както са навлича въ мѣха на ковачята, а изляза отъ тѣхъ така, както изляза отъ мѣха кога са смачка. Въ продължение на една година минава презъ нашитѣ дробове около 100,000 стѣпки въздухъ. Въздуха бива толкова по-здравъ, колкото повече кислородъ има въ себе си; а колкото по-малко кислородъ има, толкова по-тѣжко го вдисаме; за това кога излязали отъ нѣкои мѣста препълнени съ хора (както сж черковитѣ, театрата и пр.), биваме преблѣднели, гърдитѣ ни сж нѣкакъ стиснати, и едвамъ вѣнка на чистъ въздухъ дишаме по-свободно и приемаме пакъ природната си боя. По тоя начинъ виждате, колко е важенъ чистия и здравия въздухъ въ човѣческия животъ! *Влажния* въздухъ е много нездравъ за малкитѣ дѣца: той запира испаренията на тѣлото, чрѣзъ които са исхвъргатъ на вънъ вредителнитѣ вѣщества, докарва очиболъ, дори и слѣпота. Дѣтето диша за една минута 40 пѣти, човѣкъ отъ срѣдна пора 20—24 пѣти, а единъ старецъ 12—15 пѣти; споредъ това очевидно е, колко повече е потребенъ чистия въздухъ на дѣцата! За това длъжни сме постоянно да ги държиме на чистъ въздухъ, особено дѣто има много дървета и други растения; ако трѣба да ги държимъ въ кѣщи, то да избираме поне такива стаи, дѣто не живѣятъ и не спятъ много хора; освѣнъ това трѣбва добрѣ да провѣтрѣваме стаитѣ.

Навикнувай дѣцата си да тѣрпятъ всичкитѣ промѣни на атмосферата, т. е. голѣмата топлина, както и голѣмия студъ — *испичай ги!* Можешъ ли каза, че зимно време винаги на топличко ще стоятъ, а лѣтно време сѣ на хладничко; кога нѣкое нещастие сполѣти хиляди хора, ще ли му избѣгнатъ тѣ? Който отъ малкъ е отгледанъ все на меки дюшеци и юргани, нему прави голѣмо впечатление и най-малкото атмосферно промѣнение; много пѣти единъ изнѣженъ и зиморничавъ човѣкъ са разболява отъ нѣщо, отъ което обрѣгнали и изнечения никакъ не зема. Много родители галятъ и гледатъ своето «едно на майка» за да му не стане нѣщо, но тѣкмо съ това тѣ му скѣсяватъ живота. Единъ разгаленъ човѣкъ бива винаги по-слабъ, блѣдъ, скоро са разболява и лѣсно умира; за това селенина бива по-здравъ отъ гражданина, работника по-силенъ отъ голѣмеца; за това по-малко дѣца умираатъ на сиромаситѣ, отколкото на богатитѣ. Много испечени и обрѣгнали войници и при най-лошото гледане само съ силата на своитѣ тѣлесни части отърватъ са отъ много болести. Двама Французи войници участвували въ Источната война, една билъ отгледанъ отъ своята нѣжна и зиморничава майка,

разумно обрѣгнала леля: първия загиналъ въ войната, а втория прекаралъ славно всичкитѣ незгодности и безпокойствия и са завърналъ здравъ и читавъ въ отечеството си! И така голѣма погрѣшка е, кога са необрѣгнуватъ дѣцата полека-лека, дордѣ сж още малки; родителитѣ трѣбва да навикнуватъ дѣцата си на трудъ, като не забравятъ никога, че ги отхранватъ за тоя «юдоля плачевний» а не за нѣкои елисейски полета, дѣто ще преминуватъ времето си въ най-приятни удоволствия: като са отхранватъ дѣцата по тоя начинъ, може-би сегисъ-тогисъ да имъ почече нѣкой и друга сълзница, обаче чрезъ това пъкъ ще имъ са успорятъ потоцитѣ отъ горчиви сълзи за въ бѣдѣще.

г) *Облѣкло*. Човѣческото тѣло има една особенна топлина, която дохожда отъ неговата вѣтрѣшност. Тѣлото е по-топло отъ колкото вънкашния въздухъ; по нѣколко отъ тѣлесната топлина постоянно са губи; па за това да не би намаляването на топлината да поврѣди, ний я пазиме до нейдѣ съ дрехи. Обаче дрехитѣ не трѣбва да бѣждѣ нито *твърди топли*, нито *твърди тѣсни*; защото тогава тѣ могатъ да пречатъ за правилното развиване на тѣлото, както и за дѣйствиетата на тѣлеснитѣ части.

Не дѣй облача дѣцата си съ кюркове, съ дебелѣ антерии, или съ други твърдѣ топли дрехи; защото отъ дѣцата излязатъ повече испарения и влаги, отъ колкото отъ по-възрастнитѣ. Ако би испаренията и пота, чрезъ които излязатъ на вънъ развалениѣ и вредителни частици, да са задържатъ въ тѣлото — това причиняватъ дебелитѣ кюркове и антеритѣ — то човѣкъ добива различни лоши, дори и смъртни болести. Неприродната и безмѣрна топлина прави да ослабне цѣлото тѣло, да истѣнѣе кожата и по това човѣкъ по-лѣсно истинва; за това трѣбва да са държи тѣлото въ умѣрениа топлина, нито твърдѣ голѣма, нито твърдѣ малка; а пъкъ кожата трѣбва да са чисти съ често миење, съ често къпане и преблачване. Миенето съ студена вода сили тѣлото и го прави по-ѣгко, както и къпането съ студена вода, стопляна малко на слънцето. Старитѣ Гърци и Римляни считали банитѣ за толкова потребни, както ѣденѣто и пиенѣто, щото въ всека кѣща имало и баня. Наистина чудни сж въ това отношение хората: всекой е убѣденъ че за конѣтѣ и за другитѣ животни е необходимо нужно да имъ са чисти кожата; слугата жертвува и отъ сѣня си дори, за да може добрѣ да изтитари коня; ако земе да са развала и да ослабва коня, най-напредъ дохожда човѣку на ума, да ли не е пренебрегналъ чистенѣто на кожата му; а пъкъ кога са разболѣе дѣтето му, той изведнаждъ е готовъ да повѣрва, че е урочасало и проч. отъ колкото да потърси сжщата причина на болѣетѣта, т. е. пренебрѣгнатото чистене на кожата.

Твърдѣ тѣсното облѣкло много пречи за развиванѣто на частитѣ на младото тѣло. Стиснатия стомахъ, разумѣва са, не може да работи както трѣба, и кръвта не може да минава презъ стиснатитѣ жили, а това причинява различни болѣсти. Нѣкои хора сж си убили кожата отъ носене на тѣсни обуща и сж си направили кожни очи отъ които стра-

дать по 10 и по 20 години, други пъкъ си завиват гърлото зимно време съдебели шалове, вмѣсто да го миятъ съ студена вода, па по тази причина гърлото имъ става нѣжно и са разболѣва отъ най-малкия вѣтрѣцъ. Модата, която отъ давно време е станала всеобща господарка, и тя много пѣти никакъ са не грижи за здравьето, ами изисква твърдѣ често съвсѣмъ безумни нѣща: Испанскитѣ госпожи въ 17-то столѣтне не са поевявали въ нѣкое събранье, освенъ съ едно малко прасенце въ рѣцетѣ; италианскитѣ господжи носятъ на главитѣ си цѣли градини, а Бургундскитѣ цѣли кули; накинѣнитѣ и натруфѣнитѣ господжи въ образитѣ отъ миналото столѣтне гледатъ къмъ насъ като нѣкои страшила.

Обаче не трѣба да забравяме за нравственото развиване нито при обѣкло, то, но не трѣбва пъкъ и да го преувеличаваме. Дрехитѣ, па макаръ били най-хубавитѣ и най-вкуснитѣ, сѣ пакъ не показватъ истинското достоинство на човѣка, но отъ друга страна тѣ го препорѣчватъ; отъ пренебрѣгната вънкашност ний обикновенно заключаваме и за пренебрѣгнатата, или нонъ за разхвърлената вътрешност. Поради приличната си вънкашност, станала наистина въ Лондонъ една селска мома графиня отъ Кларендонъ, а дъщеря ѝ пъкъ съпруга на английския кралъ Якова II (1437—1460 год.): обаче ако да намѣтнете на нѣкой цехрани-майка намѣталото на Сандвическия кралъ, което струва много милиона гроша, то отъ това тоя нехрани-майка не ще стане нито колко единъ косъмъ по-добъръ, и право казалъ кардиналъ Оленики на полския кралъ Владислава: «Царю честити, пурпура и абата сж отъ една вълна!» И така потрѣбна е тука голѣма предпазливостъ за да са предвари всѣка суетностъ, която не само възбужда смѣхъ у всѣки разуменъ човѣкъ, ами прави още мнозина ергене да са боятъ отъ богато-натруфѣнитѣ момѣ, които по тая причина оставатъ често неомѣжени, или пъкъ шомъ като минатъ презъ вѣнчилото и захванѣтъ да събарятъ кѣшитѣ, въ които имъ е стѣпилъ вече крака.

(Слѣдва.)

НОВИ КНИГИ

«Вѣнецъ на Българската Муза», отъ А. Франгя, Виенна, Българската Печатница на Янко С. Ковачевъ, 1875. — Ний до сега бѣхми положително увѣрени, че всѣко едно уметвенно произведение заслужава една строга критика, че критиката е достойна за почитанье и уважаванье и че не народа, а вѣшитѣ и специалиститѣ сж компетентни сирѣчь каждѣрни да отсѣждѣтъ да ли едно нѣщо е сполучено или не.

Но този който е ималъ въ нѣжното си сѣрдце душевни цвѣта, и който отъ тѣзи цвѣта е оплелъ «вѣнецъ достоенъ за българската прелестна и благородна муза» дойде да ни разубѣди. Г. Франгя въ предговора на своя «Вѣнецъ» ни расправя съ едно поетическо въсхищение че народу остава да сѣди да ли е постигналъ цѣлта си (?), че него не е еня никакъ за това, що цѣли да кажѣтъ критицитѣ и че той като презира тѣхъ презира слѣдователно и всѣка критика

Тѣзи нови открития тогазъ когато ученьето на новитѣ времена ни е показало че на поезията не трѣбва да гледаме както са е гледало едно време, сирѣчь като на произведение отъ чиста фантазия или като на нископоклонствующи приноси на одного или на другото, ни накаралъ да мислимъ доволно неблагоприятно за личността на г. Франгя. Този «поетъ» (г-нъ Франгя си дава това име самъ-си на нѣколко мѣста въ своя «Вѣнецъ» и ний не рачихми да му го отнемаме,) види са нема понятие, че въ днешно време и самата поезия е длѣжна да са съгласи съ трѣбуванията на положителната и здрава критика. Толкозъ продерзливостъ поетическа има г-нъ Франгя, щото си позволява на нѣколко мѣста да са препорѣчва роденъ за поетъ и че йоще отъ ражданьето си той криелъ въ своитѣ гърди съкровище отъ пѣсни които издава въ своя вѣнецъ.

Тая му самонадѣянностъ го прави, види са, да вика че презира критиката и не ще ни да знае че тоя цѣлъ да каже така, а она инѣкъ за неговитѣ стихотворения.

При това утвърждаване, ний са надѣвахми да видимъ нѣкой гений проявенъ въ срдѣтъ глухницата отъ неразбранни български хорове у «Вѣнца» на г. Франгя. И прочетохми ний съ особито вниманье стихотворенията му.

Не сми поети; не сми нито и нѣкои вѣщи стихотворци та да можемъ да са произнесемъ върху «Вѣнца.» Но до толкова до колкото съ собственитѣ си очи можяхми да разгледаме труда на г. Франгя, ний го намѣрвахми комахайли не съвършено излѣшенъ и непотрѣбенъ смѣтъ въ българската изящна словесностъ. Въ «Вѣнца» ний не намѣрихми ни една полезна и здрава мисль искавана. А Дреперъ говори че «всѣки трудъ е бездѣйствие когато обществото нема отъ него никаква полза.»

Во всичкитѣ почти кѣсове на Вѣнца ний не намѣрихми ни единъ, който да има два реда съ правилни ритми и интонацията липсва во всѣки куплетъ.

Отъ всичко са види, че «поета» е билъ просто поетъ съ фантазия, (?) съ живо въображение, съ масторско привнасянье на френски стихове подъ български думи и че духа на българската муза е стояла твърдъ на високо отъ него и е плакала горчиво когато единъ неинъ обожател рѣшавалъ да ѝ положи оплетения си вѣнецъ.

Ами езика? — За езика не питайте, той е изпълненъ съ такива варваризми, които сж не позволенни въ проза, а не въ поезия. Но това може да са опрости на единъ младъ, който иска да изучи, но само да изучи езика.

Какво обаче да кажемъ за онѣя скандальозни редове, които са срдѣчатъ въ нѣколко стихотворения къмъ госпожици и които по-приличатъ по своя духъ на моднитѣ по насъ пѣсни: *аманъ, аманъ багатлъж, и кѣжъ нердесжиз, нердесжиз.*

Но какъ и да е, а намъ е жално, че първо поетическо произведение на български излазя отъ едни неопитни и самонадѣянни рѣцѣ. Желателно е йоще да не са намѣряхж втори подобно-продерзливи «поети», които би са подиграли съ Българската муза.

ПИСМО.

Накарай ястреба да н'хвърка,
Накарай рибата да н'плава
И славейчето да не църка
Тогава й-азъ ще да остава,

* * *

Ще да оставя тѣзи пѣсни,
Кои то чудно азъ ти лѣж
Кои за вази сж безвѣсни
И правятъ еси да ми са смѣятъ.

* * *

Но до когато ястребъ хвърка
Додѣто славейчето пѣе
Додѣто чучоръ шумно прѣска
Като кристалъ вода си лѣе.

* * *

Додѣто тамо во полята
Миришатъ чудно таменуги,
Додѣто тука изъ кѣщята
Прелитатъ пѣстри пеперуги.

* * *

И азъ щж всѣкогж да пѣж
До колко можж щж со трудъ
Да слѣдвамъ своята кариера;
А ти наричай ма все *лудъ!*

* * *

Но знай, (това е честна дума!)
Когато чуешъ че сѣмъ млѣкнѣлъ
Навѣрно ази сѣмъ издѣхнѣлъ:
А ти пакъ думай що щещъ дума.

Цариградъ.

С.

ВЪТРѢШНИ НОВИНИ.

Херцеговински работи.

Комахай всичкия европейски печатъ са занимава съ херцеговинскитѣ работи. Тѣ сж станжли, така да кажемъ, ако не единствения то поне главния предметъ на разискване и разгледване. Преди да видимъ обаче що мислятъ и какъ разсѣждаватъ върху тия работи европейскитѣ вѣстници, ний сми длѣжни да представимъ събитията тѣхъ както сж са прилучили отъ преминжлата недѣля.

При всичкитѣ разнообразни слухове за изгоряваньето на Невесини отъ стѣрнж на бунтовницитѣ, (тоя слухъ са опроверга отъ писалището на печата,) за нѣкакви побѣди нанесени отъ херцеговинцитѣ и за възможността да завладѣжѣтъ и самия градъ Требинѣ, званични телеграмми, които пристигнахж презъ истеклата седмица ни вѣстихж, че на нѣколко пѣти императорекитѣ войски нанесли пълни побѣди надъ бунтовницитѣ, че тия послѣднитѣ са разбѣгали като оставили на бойното поле много мрѣтви и ранени. Въ единъ бой при *Санигче* (въ Брана) паднѣлъ е и главатаря на бунтовницитѣ. Обсадата на Требинѣ е дигнѣта и много възстаници поченжли да са подчиняватъ.

Това ни вѣстихж званични телеграмми презъ минжлата недѣля и като вѣрни публицисти ний ги съобщаваме. Длѣжни сми обаче да приложимъ и това, че различни тълкувания продължаватъ йоще да правятъ върху настоящето все йоще неизвѣстно въ точностъ положение на Херцеговинскитѣ работи.

Движения на войски сж станжли по различни мѣста въ държавата и продължават да стават йоще. Редифитѣ са сбиратъ и испращатъ къмъ границитѣ на възстаническитѣ мѣста. Една чета отъ Одринската конница заминала за София (въ България). Нѣколко отдѣления редифи заминаватъ за Т. Пазарджикъ и други хилядо щѣли да заминатъ споредъ *Л. Хералдъ* за Ямболъ при Сливенъ. — Седемъ батерии топове крупъ съ хилядо топчини заминахъ за София и за Нишъ.

Новини отъ тая недѣля. — «Понедѣльникъ» — Едно официално съобщение обажда че всички бунтовници въ Босна, които не сж побѣгнали въ австрийската земя, сж отишли да са подчинятъ на управителя въ Бана-лука.

Босна можела да са гледа като умирена. Лѣжа било дѣто са слушало за нѣкакви битки въ Босна. Хилядо турски войскари сж влѣзли въ Требинье безъ да срѣщнатъ ни най-малко препятствие.

Споредъ една официална депеша изъ Влена, тамошнитѣ вѣстници писали че бунтовницитѣ изгорили Варушъ и Нови Пазаръ, по това е лѣжа.

Споредъ едно писмо до единъ тукашенъ вѣстникъ, нѣкой си голѣмецъ, Деде-паша, изъ Херцеговина сбралъ на собственни свои разноски 1500 човѣци и единъ батальонъ резерва (редифи) и отивалъ на право къмъ онова мѣсто при Требинье дѣто сж верѣдоточени бунтовницитѣ. Тоя Деде-паша е правилъ и други нѣтъ услуги на Туреко. Снѣ му Хайдаръ-бей, билъ въ Босна и сбиралъ волентери за да ги заведе срѣщу бунтовницитѣ.

Въ понедѣльникъ излѣзе изъ столицата Ахмедъ-Еюбъ-паша, новоназначенъ командантинъ на Нишката войска, съ много войнишки чиновници наедно и заминъ на право за Нишъ.

Въ тоя день една телеграмма изъ Рагуза говори: «Бунтовницитѣ обнародвахъ единъ манифестъ въ който излагатъ своята политическа программа, върху бѣдѣния бунтъ въ Херцеговина и въ Босна. Казватъ, че никой отъ главатаритѣ на бунтовницитѣ не ще присѣтствува на конференцията въ Мостаръ.»

Вторникъ. — Една официална телеграмма вѣстява съ дата 22 Августъ, че подиръ предаването на манастиря *Шума*, бунтовницитѣ, които били побѣгнали въ планинитѣ продължаватъ да са подчиняватъ. Венчко кара да са върва, прилага телеграма, че бунта не ще са забави да са премахне съвършено.

Друга официална телеграмма изъ Сараево съ дата 23 Августъ, вѣстява че една чета Сърби, която, казватъ, била около хилядо души, и която преминала презъ Дрина, въ Босна, са поразила съвършено отъ царскитѣ войски. Шестъ тона и 500 иглени пушки, които били испратени отъ Сърбеко за бунтовницитѣ и които сж изнесли при Градишка на Сава, сж хванали отъ турскитѣ власти.

Сряда. — Въ тоя день една официална телеграма отправена до Високата Порта отъ Хамди паша, главенъ управитель въ Босна, вѣстява че Селимъ паша, който предвождалъ царскитѣ войски къмъ *Гачка* далъ единъ рапортъ. Отъ това са разбира че бунтовницитѣ, които сж били приближили на голѣми чети къмъ *Гачка* съ намѣрение да завзематъ устията на Сочка-Назалумъ, са разбили съвършено отъ два батальони царска войска. Три сражения станжли въ които бунтовницитѣ били принудени да побѣгнатъ като оставили на бойното поле 150 души мъртви и толкова ранени. Отъ царската войска паджли само-само петъ души мъртви и единъ подбѣофцеринъ раненъ. Устията сж завзели отъ царскитѣ войски.

Важно дава въ тоя день слѣдующитѣ свѣдѣния:

«Омеръ бей, Султановъ адютантинъ, и Агяхъ бей, адютантъ на В. Везиръ, които отъ нѣкое време бѣхъ въ Херцеговина съ особито послание, сж завърнхъ отъ вчера въ града ни.

«Споредъ тѣхнитѣ рапорти, бунта нѣма важността, която имъ отдаватъ различни лица. Вредъ отъ дѣто преминхъ царскитѣ войски, населението християнско и мюсюманско ги приели съ въхищение. — Бунта е на умиряване и бунтовницитѣ са подчиняватъ.»

Кореспонденс Политикъ казва, че дълбоко обезсърдчване владѣе въ реда на бунтовницитѣ въ Херцеговина отъ кога то са научили че турската крѣпостъ на Какше са е настанила съ потребицитѣ си отъ къмъ Черногорска земя.

Черна-Гора са извинила за тая си постѣпка съ сѣществуващитѣ трактати, споредъ които тя не е можала да не остави турскитѣ войски.

Кореспонденс Политикъ явява йоще, че числото на бѣжанцитѣ, които сж побѣгнали въ Австро-Унгарската земя, въ окръжията на Градишка и на Банатъ, влѣзла на 18,203 души, повече отъ 11,000 рогати животни, 950 коня, 5,700 преживни и 2,000 овци.

Дунавъ вѣстява, че Сърбитѣ които сж били събрали на границата са разбѣгали щомъ като са приближили до тѣхъ царскитѣ войски, които дошли изъ Арнаутлука, състоящи отъ войски срѣдоточавани около Нишъ и отъ волентери, на челото на които били нѣкои голѣмци отъ мѣстото.

Отъ Солунъ вѣстятъ че 1,500 редифи, събрани въ тоя градъ, сж испроводили за Херцеговина по желѣзния пѣтъ.

Държавния параходъ «Шерифъ-Ресанъ» заминаж за Измиръ за да прибере отъ тамъ първия класъ *редифи*.

За Нишъ са испроводихъ вчера йоще единъ разредъ войски. Единъ особитъ тренъ, съставенъ отъ тридесетъ вагони, натоваренъ съ топчини, конници, топове и коне заминаж отъ Серкеджи-Искелеси за София, отъ дѣто ще са опѣтятъ за Нишъ.

Четвъртъкъ и петъкъ. — Една телеграма изъ Дубци (Дубчи?) съ дата 27-й Августъ явява че сражението въ това мѣсто между турскитѣ войски и бунтовницитѣ е съвършено. Войскитѣ завзели твърдинитѣ.

Международната коммисия, състояща отъ консулитѣ на европейскитѣ сили, поканила главатаритѣ на бунтовницитѣ да иджъ при тѣхъ, но тѣ са отrekli като казали че ще видятъ по-нослѣ какво трѣбва да правятъ.

Друга депеша въ *Басиретъ* вѣстява че двѣтъ хиляди Сърби, които минахъ Дрина на Белене, при Баная, около манастиря Тавна, срѣщихъ царскитѣ войски и били принудени да сложатъ оружията да бѣгатъ, отъ какъ оставили 200 души умрѣли и толкова ранени.

ОДРИНЪ, 1875 Авг. 14-й. — Не преди много време положеньето на бълг. Одринска община бѣ за олакване, но днешното нейно успѣване и сполука са считатъ, ще рекжъ, крайно честити.

По желание на населението изъ цѣла Одринска епархия, Екзархията сполучи да издѣлствува отъ царското правителство припознаванетоъ официално и нашата община за предъ мѣстното Вилаетско началство, припознаване, което не е било до сега.

Издаденото емирнаме отъ Великий Везиръ, вчера по пощата пристигна и безкрайна радостъ обзе и малки и голѣми, чувствителни и нечувствителни, щомъ са распрѣсна подобна вѣсть!

Общината са събра подъ председателството на достоопитний г. г. Иконома П. Савва, на когото на името е издадено и Везирското емирнаме за припознаванетоъ му като «Рахичъ» — духовенъ началникъ на Българитѣ които не припознаватъ Патриархията, — са рѣши на другия день четвъртъкъ да са направи посѣщението на Валията отъ Н. Благотѣйство придруженъ съ двама отъ общинскитѣ членове и отъ азизитѣ български.

Това са направи. Н. Благ. са представи предъ Н. Превѣсходителство Рушидъ Паша. Главний управитель слѣдъ прочитаньето на емирнамето показа благодаренье и чиститене на прѣдседателя и присѣтующитѣ съ него. Слѣдъ това са продължи посѣщеньето до 1/2 часъ и съ сѣко благодаренье са разоиде всѣкий.

Тѣй прочее, работитѣ взематъ съсѣмъ добръ край и за Българитѣ въ Одринъ и за епархията, стига да работимъ сега искрено и умно за нашето подобрене. — Гръцкитѣ коварства, мисля, че предъ правосѣдното правителство Султаново, не ще могатъ тѣпка вече и тука Българския народъ, който аманъ е викналъ отъ тѣхнитѣ лукавщини.

При това, не можъ безъ да споменъ и тѣзгодишното урѣждане на Одринската община. По желанието на Свиленградската и Лозенска община, а особно по дѣятелността на първата, може да са понаредятъ работитѣ и на тая община, която представлява всичкия народъ изъ епархията.

Урежданьето ѝ станж. Представители особно сж пристигнали отъ странж на речениитѣ общини въ града ни, и които засѣдаватъ вече въ общината ни като нейни членове.

Тая недѣля ще са отвори и едно ново училище у «Кайка», главна българска махала, за което ще са нареди нѣкой способенъ учителъ. Освѣнъ него тукъ има и други двѣ училища българи, обоеко по сѣ и тѣ достатъчни за

тоя голѣмъ градъ. Нужда голѣма са усѣща да са отворятъ йоще двѣ мъжки и двѣ женски училища у Одринъ.

Дай Воже добръ успѣхъ и на Одринскитѣ български първенци, и на училищата имъ, и на всички друго което може да прави честь на народа ни; защото назадъ сме твърдѣ много, г-не Редакторе.

Нужда голѣма е прочее, да са притекжѣт сега на помощъ и въпкашнитѣ общини и читалища изъ свободнитѣ вече епархии по отечеството ни; защото дѣлата които трѣба да са свършватъ тукъ не сж дѣла за една сама и слаба община, каквато е Одринската. Погърчелъ е тоя градъ; загубени сж биле и сж йоще нашитѣ Българи въ Одринъ; за това единодушно да са подпомагати въ подобенъ случай, всички които искаме доброто на тия братя, които сж готови за сѣка добрина.

П. Станчевъ.

ДИАРБЕКІРЪ, 17 Юля 1875. — «Стрелнати отъ грозното качество на положението ни, рѣшихъ са да ви отправя нѣколко думи върху насъ тукъ заточеннитѣ Българи въ разни времена и наказани един до животъ други за опредѣленно време. Като са намираме йоще въ затворъ почти отъ 7 мѣсяца, подадохми до сега повече отъ 40 жалби до главния управителъ Смаилъ паша, на които и до днесъ отговоритѣ сж отрицателни, като ни са казва че са чакало особита заповѣдь отъ Ц-градъ. Преди нѣколко време научихми са че дошло отъ Ц-градъ *Ираде-и-сани* за нашето пуцанье както и първо вънъ, и чакахми нѣколко дена но нема нищо. Най-послѣ одързостихми са да подадемъ пакъ жалба до управителя, получихми тоже сжщия отговоръ. Най-послѣ като не знаяхми друго що да правимъ, подадохми и една жалба до яверина на В. Везиръ, който отъ нѣколко време е тукъ, натоваренъ съ миссия да преглежда нѣкои оплаквания на жителитѣ. Приехми и отъ него отговоръ, че писали въ Ц-градъ и чака са отговоръ. Не знаемъ коя е причината та тукашния валия тѣй е разгневенъ на насъ, ако и да сж дошли и дохождатъ нѣколко пѣти заповѣди отъ Ц-градъ да ни пуснатъ въ града. Ний мислимъ да не сме подали нито най-малка причина за да бѣде тѣй грозно расрѣденъ на насъ. Освѣнъ побѣгването на двама наши другари отъ Чирпанъ и Сливенъ; а що сме криви ний въ това, намъ са каза че щомъ да са изгуби нѣкой отъ насъ обадете ни; — не направихми ли на часа това и не извѣстихми ли на властѣта, и що отговаряме ний на това, не показвахми ли онова лице което бѣше извело Займова, и преоблекло въ тукашни дрехи? Що му направихъ, държахъ го единъ мѣсець въ затвора и послѣ го пуснахъ. И тука криви ли сме ний? Ако можахми повече да направимъ? За това всички съ раздрано сърдце молимъ родителитѣ си, сродницитѣ и приятелитѣ си да чуютъ нашия изнуренъ гласъ и да употребятъ каквито средства вече видятъ за згодни чрезъ властѣта, за да издѣйствуватъ въ Цариградъ, като подаждѣтъ поручителства за насъ да излѣземъ както и първо въ града щото всѣки да са грижи да некара поне насжщия си хлѣбецъ, защото тукъ вече въ грозния и влаженъ затворъ двама станяхъ жертва на глѣда. Почти всички сме болни, освѣнъ нѣколцина, които сж по-здравички и можатъ да понакасятъ устата на съвѣстѣ падижитѣ съ по една капка водича. А пакъ сега горѣщинитѣ до толкова са уселиха щото Богъ да ни е на помощъ. Въобразете си, г-не Редакторе, какво мъчно бѣше и до днесъ да

точени, виновати или не, пресѣдени веднѣжъ съ В. Ц. ферманъ, за изгубването на двама непознати (?) намъ да гинемъ и мремъ по затворитѣ.

Ний, послѣднитѣ заточенници по Хаджи Ставревата работа, наказани почти всички за до животъ (освѣнъ А. Ц. Узунъ за 15 год. въ медната рудница), когато приетинахми тукъ повикаха ни на *Дивани-тимизъ* дѣто ни прочетоха В. Ц. ферманъ, който приписва че ний ще живѣемъ свободни изъ града, даже който иска да върши търговията си свободно може да ходи изъ пѣлъ Дияр-бекирски вилаетъ; казваха ни и това, че като сме заточени за до животъ всѣки който иска отъ насъ може да си доведе и фамилията тукъ и да живѣе като сжщия жителъ. Но това сега не е тѣй. Слѣдъ 10 мѣсеци свободица, хвърлихми са въ затвора и до днесъ оплаквани чернитѣ си дни въ Дияр-бекирскитѣ терехани. Отъ 58 души Българи, 2 Влахи, 1 Сърбинъ, 1 Турчинъ, само 8 души Българи излѣзохъ вънъ съ поручители и то е че имаше властѣта пужда отъ тѣхъ като двамата сж мехендизи и работятъ шостата, а другитѣ 6 души работятъ на ислехането. А Турчина са пусна така. Останжилѣт сме венчки въ затвора.

А до колко справедливо сме пресѣдени ний послѣднитѣ 20 души, нека читателитѣ сждятъ по допискитѣ въ единъ два броя послѣдно време въ *Курье d'Orient*, който най-добръ расправя винжтѣ ни въ пресѣдата отъ двоечленната комиссия дошла отъ Одринъ въ Пловдивъ. На всички ни така ли равно бѣше вината, та венчки са наказани до животъ (освѣнъ едина)? Ублажаваме събратѣята си по Софийското приключение че справедливо сж пресѣдени, то ва показватъ наказанията имъ които сж по 3, 4, 5, 6, 8, 10 год. само 5, 6 души до животъ. Надѣмъ са че високоученния и правдолюбивъ сегашенъ В. Везиръ Есадъ паша, ще чуе какския плачъ и молбитѣ на своитѣ ниски и върни раби и ще заповѣда освѣнъ за нашето скорошно избавление отъ затвора, тѣй и скорошно то ни завръщанье въ обятѣята на милата ни татковина при родителитѣ и сродницитѣ ни, като са убѣди за невинността ни.

К. Т. Догановъ.

Безпристрастността въ вѣстникарска-та служба налага ни принуждението да обнародваме долната дописка:

ГАБРОВО, 1 Августъ, 1875. — Въ 25 брой на почитаемия ви листъ като говорите за смъртѣта на Иванъ Славовъ, казвате: «Мнозина натякватъ въ тоя случай на учителитѣ и на надзирателитѣ на пансона и питате: Да върваме ли?» Ей! не вървайте, не вървайте! Съ това ваше невѣрване, съ това невѣсприе-мање да вмѣстятъ допискитѣ, колко работи има още да са вършатъ въ пансона, колко ще има да теглѣтъ ученицитѣ.

Оттеглени вий и далечъ отъ Габрово, водите са само по една лъжовна слава, и мислите че всичко щото са говори и пише за нашето училище е лъжа, и че то са прѣска и пише съ задня цѣль, както уверявахъ господа учителитѣ миналата година. Тогава тѣ оклеветихъ и учернихъ ученицитѣ, удушихъ праведния имъ гнѣвъ и негодования. Отъ тогава до днесъ колко работи извършихъ тѣ, колко заслуживши младежи не наказахъ, колко инквизиции не основахъ въ пансона, колко шпиони не прѣсенахъ, колко ученици не изгонихъ? А за всичко това са мълчи, г-да редакторитѣ турятъ допискитѣ подъ колѣно и мълчатъ. Младежи, младежи! Като ви

лицето падне, тогава вече какво ще говорятъ и каква облага вече? Нали сега отъ 120 страни ученици останахъ 42!

Въ пансона, ви казвамъ и исповѣдвамъ искрено отъ сърдцето си, нема редъ, нема справедливостъ, нема дисциплина. Всякото е анархно. Надзирателя са вѣстива отъ недѣля на недѣля. Пансона са управлява отъ шпионитѣ (? р.) на негова милость надзирателя. Нашитѣ (Габровци) възстанахъ противъ този калпазанъ надзирателъ и поискахъ свалчанье-то му. Настоятелството мълчи и не рече. То го остави пакъ за директоръ, но ще бѣде такъвъ тайно, и турнахъ единъ отъ V-тѣ ученици. Гледай дѣ! А че какъвъ авторитетъ ще има той между ученицитѣ? А да го знайте пакъ каква е стока! Той е прочутъ по своитѣ фанатически проповѣди въ една черкова, дѣто йоще тогава го поменувахъ въ вѣстникитѣ. Ученицитѣ непремѣнно ще го биждѣт, (браво! р.) защото билъ инатчия извънъ мѣрката, а при това билъ и голѣмъ и страшенъ мюзевиринъ. Ето какви хора управляватъ габр. пансионъ! Ето на какви шарлатани са повѣр-яватъ ученицитѣ! Не мислете, че всичкитѣ учители са виновати. Не! Единъ е той, който въ сжщото време е и настоятелъ. Видите ли, самитѣ учители сж и настоятели. Тогава, кажете ми, тогава . . . А настоятелитѣ? Тѣ сж трима отъ ония за които говори Х. Н. въ «Габров. работа.» Тамъ са характеризирани твърдѣ добръ.

Когато ви пишж настоящето си, около 20 ученика отъ IV и V класъ минахъ по край дюгения и отидохъ та ядохъ на ахчийницата. Вѣроятно е, че сж ги испѣдили. Ехъ! ехъ! Съ този си умъ много ще пасемъ ний паткитѣ я!!! Пждете ги, господа, пждете! Ний вече не спимъ, не ще ви май лесно огръ вече пжденье. Повторомъ ще ви расправя за ѣдвения, и за Янка Мусевъ, който загина безвремно, твърдѣ печално и сърдцераздирателно. Ахъ! ако знаеше покойния Априловъ тия работи, ако до гроба му достигнеше извѣстнето за не-испълнението ни, на една точка отъ завета, живъ би искочилъ отъ гроба и наказалъ би причинителитѣ!

Времето благоприятно. Твърдѣ силенъ дъждъ ни посѣщава. Папуритѣ сж добри. Търговията жива, само училището, училището са колебай! . . . *

СЪКРАТЕНИЕ.

Извлечено отъ Дневниците на главното годишно събрание на «Българското Книжесно Дружество» (отъ 25-й, 26-й и 27-й Иулия, 1875 г.)

На 25-й Иулия се отвори главното годишно събрание отъ колкото представители се явихъ и въ петъ заседания, станжли на 25-й, 26-й и 27-й Иулия, извършихъ се слѣдните.

1) Избрахъ се членове за привременно Настоятелство презъ главното събрание — председателъ благоговѣйний отецъ М. Казанакли и дѣловодители г.г. В. Хр. Папазоглу и А. Куртовичъ.

2) Представи са написани отъ дѣловодителѣтъ Т. Пейова и се прочете въ въ всеуслишание предъ цѣлото събрание обширенъ рефератъ за нравственната дѣятелностъ отъ страна на дѣйстви-телните членове и за материалната частъ на Дружеството отъ страна на Настоя-телството за истеклата 1874—75 година.

3) Приехми се до избиранье на членове

за да прегледа и провери сметките на Дружеството. Работата на комисията събранието възложи на привременното настоятелство.

4) Отвори се касата и се преброиха предъ цялото събрание капиталите на Дружеството, състоящи въ бонове рурални и въ други записи.

5) Комисията съобщи на събранието отчетът на задатъкът си, както слѣдва:

Отчетът на комисията.

Долуподписанните, комисари за разглеждане сметките на «Българ. Книж. Дружество» презъ изтеклата 1874—75 година, като проверихме Разносната книга, касата и главната книга, намѣрихме всичкитъ сметки точни споредъ издадениятъ отъ настоятелството билансъ и извлѣкохме слѣдните резултати:

1) Остатъкътъ за уравниване за година 1875—76 отъ франки 41,563. 37 състои се въ слѣдните:

а) въ 47 бонове рурални отъ разни стойности . . .	фр. 38,703. 75
б) въ единъ билетъ отъ Н. М. Тошкова	фр. 1,698. 85
в) въ други билетъ отъ сжштиятъ	450 —
г) въ брой на касата . . .	710. 77
всичко фр.	<u>41,563. 37</u>

2) Всичките тѣжгодишни разноси възлизатъ на франки . 4,552. 99

Срѣшту те разноси въ ланскиятъ бюджетъ сж предвидѣни само фр. 4,108. —

Разнесени повече отъ бюдж. ф. 444. 99

Въ изслѣдванята си намѣрихме, че това количество не може да са смѣта за дефицитъ защото настоятелството, безъ да нарушава капиталите, за да посрѣшне непредвидените въ бюджетътъ не избѣжни разноси отъ 200 франки, които бройло г-ну М. Радионову при пътуването му въ Одеса за уреждане сметките на находжштитъ се капетали на дружеството въ кѣштата на покойни Н. М. Тошкова, дало на заемъ подъ обезпечена гаранция една частъ отъ руралните бонове и получило отъ тѣхъ извънреденъ лихвенъ доходъ . . фр. 250.

Въ горните непредвидѣни въ бюдж. разноси влиза и предплатениятъ наемъ на мѣстността за едно тримесечие фр. 290. —
всичко фр. 540. —

Спадатъ се разнесените повече фр. 444. 99

Остатъ нарастение фр. 95. 01

Освѣтъ поменатитъ въ 1-й § на настоящиятъ отчетъ фр. 710. 77 намѣрватъ се въ брой въ касата и събраните на ланското главно събрание доброволни пожертвования отъ фр. 484, както се вижда въ сключениятъ тогава LXVI Дневникъ. Това количество се прилага като приходъ за настанжлата 1875—76 год., който приходъ ще се употребѣи въ разноси споредъ назначението си — за напечатване на 11—12 книжки.

Браила, 26 Иулий, 1875.

Комисията

Предсѣдатель: Свѣшт. М. Казанакли
Дѣловодители { В. Хр. Папазолу
А. Куртовичъ.

6) Избрахъ се дѣйствиелни членове

Пресвѣщенный Климентъ Бранички, г. В. Д. Стояновъ и г. Т. Пейовъ — първиятъ предсѣдатель, а послѣдниятъ дѣловодителъ тѣхенъ и на настоятелството.

7) Избрахъ се и настоятели и тѣхни застъпници:

Предсѣдатель:	г. Н. Ценовъ,
	» С. Р. Беронъ
	» К. Поповичъ.
	» М. Станчовичъ.
	» П. Симу.
Членове	» Д. Петровичъ.
	» В. Хр. Папазолу.
	» А. Куртовичъ.
	» Д. С. Налбантовъ.
	» С. Д. Мънзовъ.

8) Рѣши се неотложното напечатане на 11-12 книжки, каквото по-скоро да се свърши вече едногодишното течение на «Пер. Списание.»

9) За второгодишното течение, ако би да се появѣтъ сигурни абонати най-много 400, въ такъвъ само случай, рѣши се да се издаватъ четири книжки въ годината — на всѣко тримесечие по една книжка обемлюща най-малко 12 печатани коли и цѣната на годишниятъ имъ абонаментъ да се навали на 12 франки.

10) Наименувахъ се дописани членове на Дружеството слѣдните лица, познати по своите умствени трудове, или по старанията си за народното ни просвѣщение: г. г. Н. С. Михайловски, Т. Бурмовъ, Отецъ М. Казанакли, Д-ръ Вжлковичъ-бей, Д-ръ П. Минчовичъ, М. Балабановъ, Хр. Т. Стояновъ, Ив. Н. Гюзелевъ, П. Р. Славейковъ, Ц. Гинчевъ и Иос. Ковачовъ.

11) Състави се бюджетъ за настанжлата 1875-76 година, както слѣдва:

Приходи

а) отъ руралните бонове въ касата (въ Браила)	фр. 3,870.
б) Отъ събраните помощи на ланското събрание	фр. 484.
в) Отъ абонаменти на «Периодическото Списание»	фр. 538.
всичко фр.	<u>4,898.</u>

Разходи.

а) За напечатване на 11—12 книжки	фр. 1,200.
б) За наемъ за мѣстността за $\frac{3}{4}$ година	фр. 882.
в) За огрѣйка, освѣтление и др. писал. разноси	фр. 800.
г) За възнаградъ на дѣловодителятъ и платка на служителятъ	фр. 2,010.
всичко фр.	<u>4,898.</u>

12) Слѣдъ изказванетоъ разни речи за успѣхътъ на Дружеството отъ страна на От. М. Казанакли, В. Д. Стоянова и Т. Пейова и слѣдъ горѣщи молитвования изречени въобще отъ цялото събрание пакъ за успѣхъ на сжшгото учреждение, распусти се тѣжгодишното гл. събрание.

Браила 27-й Иулия 1875 г.

Всичките Дневници, отъ които се извлича настоящето съкратение, подписани сж отъ слѣдните лица:

Н. Ценовъ, покровителенъ членъ на Дружеството и представителъ на дописния членъ Д-ра Д. Начева.

Анастасъ П. Симу, основателенъ чл. на Дружеството и представит. на дописния членъ К. Поповичъ.

Свѣшт. М. Казанакли, представит. на спомагат. членове въ Болградъ и на дописен. членъ П. Теодоровича..

В. Д. Стояновъ, дѣйстви. членъ на Дружеството и представит. на дописен. чл. Д-ръ П. Планински.

Т. Пейовъ, Дѣловодит. на Дружеството и представит. на почетния чл. Г. Кръстьовича и на предсѣдат. на дѣйстви. членове М. Дринова.

А. Куртовичъ, представ. на основат. чл. на дружеството С. Р. Берона и на спомагат. членове въ Букурештъ, Свиштовъ и Браила.

Д. Петровичъ, настоятелъ на Дружеството. В. Хр. Папазолу, представит. Браилски. К. С. Налбантовъ, представит. Браилски.

РАВНОСМѢТКА

на

«БЪЛГАР. КНИЖЕВ. ДРУЖЕСТВО.»

(Извлѣчена отъ 29-й листъ на Глав. Книга, 1874—75 година.)

ДАВА

Разноси.

За разноси въ писалището, глед. Разносна Книга листъ 48—68	фран. 541. 99
--	---------------

Периодическо Списание.

За допечатване IX—X кн. глед. каса листъ 43	626. —
---	--------

Мѣстность.

За годишенъ наемъ, глед. каса листъ 43	1175. —
--	---------

Възнаграждения.

На дѣловодителятъ и платка на служ. каса л. 44—45.	2010. —
--	---------

Извънред. разноси.

За пътуване въ Одеса г-ну М. Радионову, каса л. 45 . .	200. —
--	--------

Капиталъ.

Остатъкъ за 1875—76 год.	41,563. 37
	<u>46,116. 36</u>

ЗЕМА

Дѣйств. капиталъ.

Остатъкъ за уравниение отъ год. 1874—75, каса л. 42 . .	фран. 41,360. 86
---	------------------

Спомагат. членове.

За събраните презъ тая година пожертвования, каса л. 42.	415. 50
--	---------

Период. Списание.

За събраните отъ 11 абона-ти, каса л. 42—44	220. —
---	--------

Лихвенни доходи.

За събраните отъ купони и разни лихви, каса л. 42—44	4,120. —
	<u>46,116. 36</u>

Настоятелството

Предсѣдатель. Н. Ценовъ.
Членове { С. Р. Беронъ.
К. Поповичъ.
Д. Петровичъ.

Браила, 25-й Иулия, 1875.

Дѣловодителя
Т. Пѣйовъ,

Г-нъ П. Мусевичъ ни моли да обнародваме слѣдующето:

Забавено по незабавено обяснение. — Въ брой 9-й на в. «Источно Време» има поместена една деписка отъ Цариградъ съ дата 8 Априлия. Господинъ дописника подбуденъ отъ родолубие, разбира са, окайва жалостното състояние на Благодѣтелното Братство «Просвѣщение», което има злочестината да спрѣ още веднѣжъ дѣйствиата си.

Въ дописката са казва, че азъ съмъ отказвалъ да плата сто и дванадесетъ лири, които съмъ дължалъ на Братството. И друго, дописника изброява нѣколко пера които съмъ направилъ разноски въ трететото си пътуване. По поводъ на тая дописка азъ пожелахъ да са освѣтли публиката какъ стои въ братственитѣ работи въ отношение съ мене, и за това написахъ прошение до Негово Блаженство Екзарха ни и на 16 Априлия го подадохъ, съ което го молѣхъ да са рѣши тая распра, — като са прегледатъ смѣткитѣ отъ стѣрна на Екзархията. Благодарение на вниманьето на Негово Блаженство, екзархийското началство рѣши да са избере тричленна комисия която да преглѣда тая работа.

За такива сж избрахъ отъ стѣрна на Братството г-нъ Гавриилъ Моравеновъ, отъ моя стѣрна г-нъ Драганъ Цанковъ; и Екзархията отъ своя стѣрна оставаше да избере третето лице за допълнение. Благодарение на двамата горѣпоменати комисари които съ присърдце са заловиха за работата, — тѣ опрѣдѣлихъ два пъти въ недѣлята, — четвъртъкъ и събота да правятъ събранията си, и отъ началото на Юния до вчера 15 Юлий са продължаваха засѣданията: три събрания станаха въ екзархийскитѣ домъ, и нѣколко въ Балкананъ.

Отъ бъркотинитѣ на теѣтеритѣ които е държало Братството, комисията едва ли можи да извади за себе си нѣкои точни понятия за работата. Но най-явното което може да са види въ книгитѣ, то е че излизатъ около 4,200 гроша съ които е задължена дѣлбата ми, а пѣкъ незавѣрена; н.п. съ 2,120 гр. които Рилския манастиръ записалъ помощъ задължена дѣлбата ми, а Настоятелството събрало ония пари отъ г-да Братия Гешоглу въ Цариградъ и ги минало въ приходи и расходи.

Подобно дѣло станало съ 500 гр. подарени отъ Негово Преосвѣщенство Филипополскитѣ Панаретъ. Отъ Пловдивъ проводени въ групъ чрезъ пощата 25 л. т. и 11 наполеона, въ книгитѣ минати 25 л. т. и 5 наполеона; и други подобни нѣколко пера. По тоя начинъ държани теѣтеритѣ и глѣдани смѣтки въ мое отѣжствия, едно отъ Настоятелствата ма искава дълженъ 6419, ⁵⁵. Споредъ изложението печатано 7 Октомврия 1873 год. Друга беззаконность и даже престѣпление въ теѣтеритѣ е слѣдующата: Отъ 1 Януария 1872 год. до 25 Априлия сѣщата година въ разни времена броени ми 2674 гроша, а на 25 Априлия като трѣгвахъ за Джумая прегледахъ ми смѣткитѣ съ г-нъ касиера и му дадохъ расписка за горнитѣ 2674 гр. която расписка, са намѣри въ касата на касиерина. Това е било когато бѣше председателъ г. Д. П. Ивановъ и касиеръ г. Д. Хр. Тошковичъ.

Но въ книгитѣ днесъ що виждами отъ 1 Ан. до 25 Априлия 1872 год. съ двѣ пера минати 3430 гр. че ми броени?

Комисарина избранъ отъ братственна страна г-нъ Гавриилъ Моравеновъ смутенъ отъ тия бъркотии и неисходния лабиринтъ на теѣтеритѣ най-послѣ отказа да продължава изслѣдване и продължение на работата.

При всѣхъ старания които употребилъ г. Моравеновъ не са яви ни веднѣжъ едно лице

отъ Братството да му даде потребнитѣ разяснения; ако и да са поканиха нѣколко пъти нѣкои отъ дѣйствующитѣ лица, но всякой странеше и са отказваше, (само въ първото и второто засѣданье са яви нинѣшния прѣдседателъ г-нъ Петко Тѣпчилища, който твърдѣ малко знае отъ теѣтеритѣ и работитѣ на миналитѣ настоятелства.)

Отъ тукъ още са забѣлѣжава че мнозина има които отъ кюшетата мѣмратъ, и презъ вѣстницитѣ са провикватъ за работи които сами не знаятъ; но когато дойде работата до разяснение, и да са пита що искатъ, ни единъ са не явява.

Но какъ и да е, а комисията спрѣ работата до неопредѣлено време, като има за предлогъ да чака нѣкои отъ бившитѣ настоятели, които отѣжествуватъ отъ Цариградъ до като са върнатъ да дадатъ разяснения за тия бъркотии въ теѣтеритѣ и пр. Нѣкои отъ тия господата като нема да са върнатъ до идѣщия Октомврия въ столицата, а пакъ до това време може би други да отѣжествуватъ за които ще трѣба други Октомврия да са чака; то отъ моя стѣрна дължността считамъ да дамъ изяснение за смѣткитѣ си, защото до сега читателитѣ на българскитѣ вѣстници може да са мислили че моето мълчѣние е потвърдѣние на това което са бѣше писало. Напротивъ когато азъ бѣхъ земахъ мѣрки това да са разясни чрезъ вѣнкашни безпристрастни лица. Но туй като са вижда вече невъзможно, то по-долу азъ излагамъ равностѣтката си подробно, но предварително като изложж нѣкой членове отъ контрактитѣ си на които са основавамъ.

Писмото отъ 10 декемврия 1871 год., съ което съмъ виканъ, така гласи:

«Щомъ приеете настоящето ни, ако са съгласявате трѣгнете незабавно тука. Годишна заплата за тая година Братството ви опрѣдѣлява 60 л. т. и по 8 % ви отѣжства ОТЪ ГОДИШНИТѣ СИ ПРИХОДИ.

А годишнитѣ му приходи тая година възлѣзватъ на 300 л. т.»

«Втория контрактъ писанъ на 11 Юлия 1873 год. ето що гласи:

«На дѣловодителя на Бъл. Благ. Братство «Просвѣщение» са назначава за заплата 6 л. т. за всѣкой мѣсець. И повече отѣжства му са за правдина по 10 % връхъ количеството което сполучи да събере, посредствено и непосредствено за въ полза на Благ. Брат.»

РАВНОСМѢТКА ДА ЗЕМА

Отъ събранитѣ въ времето на първото настоятелство (освѣнъ разноскиитѣ послѣдвали за тия сбирки 88411 гроша право по 8 % струватъ

8672 90

Отъ 1 Януария 1872 до Юний 30 година 73. За 16 месеци заплата по 5 л. т. на мѣсець гроша

9000

Отъ събранитѣ въ времето на второто настоятелство въ третето пътуване, (1) отъ лотария, тукашни приходи възлизатъ на 94200 право по 10 % = гроша

9420

Отъ 1 Юлия 1873 до 31 Януария 75 година за 18 месеци заплата по 6 л. т. на мѣсеца струватъ = гр.

10800

Всичко

37892 90

И така всичко събрано и внесено въ касата на Братството презъ мои рѣжѣ въ три години възлѣзва на гр.

182611

(1) освѣнъ разноскиитѣ които сж 1016 руб. или 15240 гроша, а не 23380 както ги исчислява дописника и въ II класъ а не въ I.

ДА ДАВА

Земалъ съмъ въ разни времена отъ 1872 Януария 1 до септемврия 8 сѣщата година съ записи = гр.

5240

Презъ второто пътуване отъ 8 сеп. 1872 до 2 априлия 73 година задържалъ съмъ = гр.

8000 75

Отъ 2 Априлия до 8 Юлия въ разни времена броени ми = гр

2400

Презъ третето си пътуване отъ 1873 Юлия 10 до 74 год. Августъ 8. Задържалъ съмъ = гр.

14345

На 16 Ноемврия зелъ = гр.

1200

На свършака декем. зелъ = гр.

1844

Въ разни времена до свършака на Януария 1875 година отъ печала на театро и други задържалъ = гр.

1195

34224 75

За уравнение да земамъ, а не както казва дописника че съмъ ималъ да давамъ = гр.

3668 15

Всичко.

37892 90

Цариградъ, 20 Юлия, 1875. П. Мусевичъ.

ВѢНКАШНИ НОВИНИ.

Единъ конгресъ отъ республикански вѣстникари.

Л'Ендепандансъ дьо Сенъ-е-Марнъ извѣстява че «спорѣдъ предназначеньето на г-на Евг. Ревило, редактора на Л'Авенюиръ републиканъ дьо Л'Объ, единъ конгресъ отъ вѣстникари на републиканската преса трѣба да са събере въ Трой на 5 Септемврий. Много вѣстникари испратили свои представители така сжщо и депутати отъ лѣвата страна между другитѣ: г-да Гамбета, генералъ Сосие, Гайо, Леперъ, Херисонъ, Лакретель, Тюриний, Спюлеръ и пр. Въ този конгресъ ще са разгледва политиката, която трѣба да са държи върху идущитѣ избирания, върху тържествуваньето на чистата демократия, и върху питанията които са отнасятъ до свободата на печата.

Л'Ендепандансъ дьо Сенъ-е-Марнъ прибавя, че «Демокрацията на Трой и на департамента Л'Объ е рѣшила да приготви едно голѣмо угощение съ 12,000 души за да покани вѣстникаритѣ и депутатитѣ. Г-нъ Гамбета ще каже едно слово въ което щѣлъ да изложи, както разбиралъ той програмата на републиканската партия презъ предидния день на избиранията. Конгреса ще стане въ недѣля сутринята и угощението на два часа подиръ обѣдъ.»

Г-нъ Казимиръ Перие и депутатитѣ на Л'Объ, които правятъ частъ отъ лѣвото сръдище не са види да са съединятъ на туй изучуване.

Както почувствами, нашитѣ вѣстникари пѣка, въ числото на които сми и ний, щѣли да са сбержатъ на конгресъ за да размислятъ каква пѣсенъ да пѣятъ на тия отъ своитѣ повече честни читатели, които сж само читатели но не и честни платци. Както видятъ нашитѣ четци, въпроса е интересенъ. . . . само да видимъ развѣрзваньето му.

Споредъ новинитѣ които ни дава Аграмскитѣ Обзоръ повдиганьето въ Босна е било на упаданье. Словото на г-на Маканецъ, представителъ хърватски и единъ отъ патриотитѣ, са неодобрило отъ Обзоръ и нѣкои хърватски вѣстници не казватъ нищо за него.

По повод на отварянето на народното събрание въ Хърватско, *Обзор* разглежда важните дѣла на които събранияето трѣба да са придаде. Безъ да докача съ нѣщо компромиса (сговоръ за примиряване), то трѣба да дѣйствува така щото Хърватско да получи една по-голяма широчина въ това което досѣга икономическитѣ и питания, и да не бѣде всекога припятствуваща въ дѣлото на своитѣ и общи работи. Народното Събрание, което заседава дѣйствиелно, не ще постигне цѣльта си освѣнъ въ деня въ който представителитѣ на припредѣлнитѣ войници присѣдинени на Хърватско бѣдѣтъ приети съ ентузиазмъ въ салата на Народното Събрание въ Загребѣ.

Новия Свободенъ Печатъ, който са издава въ Виена, казва че отъ когато поченѣли да отиватъ подкрѣпителни войски на гарнизонитѣ въ Херцеговина и въ Босна, бунтовницитѣ сѣ поченѣли да са отдалечаватъ въ своитѣ жилища, и като имѣ е отворенъ пътя за Сърбия и за Черна-гора, то може да стане примиряването на Херцеговина преди консулитѣ на великитѣ сили да отидатъ тамъ и преди тѣ да поченѣтъ своята примирителна мисия презъ мѣсецъ Септември.

Тоя нѣмски вѣстникъ намѣрва че причината на непрестанно подновяванитѣ смущения е въ Сърбия и въ Черна-Гора. Ако тия двѣ подвластни княжества не държежъ една двосмисленна политика, то бунта не можеше да земе твърдѣ голѣми размѣри.

Не е толкова турското управление, вика *Н. С. Печатъ*, ами честолюбieto на цѣтнския и бѣлградски князове, които сѣ причината на това достойно за оплакване състояние на работитѣ, и ний щѣхми да отидемъ много далечъ въ Европа ако отъ тия югославенски царчета трѣбваше единствено да зависи да смущаватъ всемирния миръ и испущатъ урагани на источния въпросъ.

И двамата, Миланъ и Никола, сѣ глождатъ отъ поревката да уголѣмятъ своята мощъ; всеки отъ тѣхъ иска да бѣде царъ на една широка сѣрбска държава; и едина и другия раздражняватъ и насърдчватъ сѣрбската Омладина (распаденнитѣ сѣрбски младежи), и тѣмъ са струва че тѣ не можѣтъ да са задържатъ освѣнъ като са подчиняватъ на това скришно подбуждане.

Сърбия и Черна-гора не ще стоятъ мирни даже и тогава, когато приематъ че днесъ ще са сполучи да са умири едно движение, вмѣкнатѣ отъ бѣгъ и да са принудатъ да влязатъ у дома си четитѣ, които дадохъ огъня въ бунтовнитѣ области.

Най-подиръ, като въ заключение, *Н. Св. Печатъ* проповѣдва необходимата потребба която съществува въ днешно време да са предприематъ радикални реформи въ османската държава; това искане, отъ друга стѣнна, е прието еднородно отъ всичкитѣ вѣстникарски органи въ столицата на Австро-Унгарско.

Френската република, вѣстникъ издаванъ въ Парижъ, и който отъ начало са виждаше да има довольно симпатически расположения къмъ херцеговинското въстание му обръща вече съвършенъ

но гърба си. Ето що сръщами въ тоя влиятеленъ въ Франца вѣстникъ:

«Ний виждами съ удовольствие че дипломатията не остава празна предъ заплашванята на босненското въстание. Положително е че Високата Порта прие отъ европейскитѣ сили обѣщанieto за една дѣйствителна поддръжка. Никой не иска разпространяването на пожара, и зети сѣ всички мѣрки за да са угаси. Върху тая точка силитѣ са съгласни. Накараха са и самитѣ князове на Сърбия и на Черна-Гора да употребятъ всечко за да отвърнатъ своитѣ поданици отъ едно движение, на което никой не мисли да благоприсъствува.»

«За насъ, които никога не сме искали да видимъ европейския миръ разваленъ отъ единъ херцеговински случай, ний са радвами като гледами работитѣ да зематъ едно съвсѣмъ умирително завъртане. *Конституционелъ* (единъ другъ вѣстникъ въ Франца) ни обвинява че държимъ стѣрната на бунтующитѣ са. Ний протестираме противъ една точка съвършено противна на положителността. Ний обичами политиката на националността и ний не сме отъ тия които милуватъ бѣлнуването на една голѣма славенска република въ Балканския полуостровъ. Ний не искаме съединяването на Турско, нито на Австрийско. Ний искаме само едно нѣщо, то е събуждането на Франца; а за това е необходимъ мира, до колкото е възможно по-продължителенъ и по-траенъ.»

Германскитѣ най-авторитетни вѣстници ни даватъ върху дипломатическитѣ преговори, що ставатъ върху херцеговинския бунтъ, такива подробности, които ний трѣбва да поменемъ поне за едно запознаване съ погледитѣ които са обръщатъ въ Германско върху това питане.

Споредъ тия вѣстници, предложението за намѣса което тритѣ сѣверни сили предложили на Портата било уговорено въ Виена помежду графъ Андраши, който първи поченѣлъ, и Германския и Руски посланници.

При тѣхнитѣ разговори присѣтствувалъ и графъ Зичи, Австро-Унгарски посланикъ при Високата Порта, който билъ натоваренъ да предаде тия предложения на Високата Порта.

Руския посланикъ генералъ Игнатиевъ, комуто вѣстители за това уговаряне по телеграфа, както и сѣбрата му баронъ Вертеръ, германски въ Цариградъ посланикъ, сѣ отишли да поерѣщѣтъ графа Зичи на Въспора, и го сѣ придружили дору до Цариградъ, като го зели въ руския параходъ. Сжщата вечеръ графъ Зичи ималъ разговоръ съ германския посланикъ.

На 6-й Авг. тримата посланници сѣ представили на В. Порта своето послание. Представителитѣ на другитѣ сили били извѣстени наскоро отъ своитѣ сѣбратия, както и отъ Високата Порта, за постѣпката, която щѣла да са направи. Споредъ казаньето на тия вѣстници, даже Турското правителство молило нѣкои отъ силитѣ да присѣдинятъ своето дѣйствие съ дѣйствието на сѣвернитѣ сили. Но додѣто Франца и Италия сѣ са показали готови да подкрѣпятъ предложението на сѣвернитѣ сили, Велика-Британния сѣ е показала да гледа съ нѣкакво безпокойство тая постѣпка на е-

вропейскитѣ кабинети; и това безпокойство са е показало въ нѣкои съвѣти които то счело за потребни да даде на турското правителство преди да го види че приема представленията, що му сѣ правяли. Между това, по настояването на Високата Порта, и Велика-Британния са сѣединили безъ предпазване съ постѣпката на другитѣ сили.

Най-подиръ въ Сѣрбско са организира новото министерство, което има за предсѣдатель г. Ристича. Това министерство е радикално. Скупщината, отварянето на която са отлагаше отъ време на време, са е отворила въ Крагуевацъ на 16-й тогѣ. Князь Миланъ щѣлъ да присѣтствува на това отваряне. Лѣжа е распрѣсвания слухъ, че ужъ Турцитѣ нападнѣли границата.

РАЗНИ РАБОТИ.

Зараване на една жива и подземно раждање. — Едно ужасно дѣло е предметъ на разисквания въ италианската преса. Туй дѣло са е случило въ Капракота, Миланска областъ.

Една млада селянка усѣтила, въ минутата, въ която щѣла да ражда, ужасни болки. Бабата която била при нея дала ѣ да испие едно слѣдъ друго осемъ или десѣтъ чаши отъ едно твърдѣ силно вино. Младата жена паднала въ единъ *литаргически* сънъ. Хората, които били наоколо ѣ, са оплачили като я видѣли, че тя не са обаждала на никакви викания. Повикали единъ лѣкарь и той обявилъ, че тя е умрѣла.

Умрѣла! двѣтъ ѣ малки дѣца не разбирали що ще каже тая дума; но тѣ испущатъ проридателни викове, като гледатъ че баща имѣ плаче; тия викове не разбуждатъ майка имѣ. Изминуватъ са нѣколко часове. Извѣстиятъ смъртъта на общината; копачитѣ дохождатъ; свѣрзватъ рацѣтъ и краката на младата жена и я турятъ въ носилото. Всекога остава тя неподвижна и безчувствена. Подиръ малко, носилото са пренаса въ гробищата, полата са въ гроба който го чака и трапа бива запущенъ!

Но подиръ два дни, умира едно отъ дѣцата. Отравятъ пакъ гроба за да закопаятъ дѣтето при майка му. Тогава забѣлѣжили че дѣскитѣ на носилото били малко раздѣлени; отварятъ носилото; и о! ужасно зрѣлище!

Тѣлото на младата жена измѣнило положението си. Умрѣлата стиска силно помежду зѣбитѣ си вѣжето което свѣрзвало йоще рацѣтъ ѣ. Не могла да са отгърве.

Но не само това. Близко до умрѣлата имало едно новородено дѣте. . . . което е живѣло!

Сѣга чакъ, хората, които живѣли близо до гробищата, разбрали причината на викове които слушали предишната нощъ и които отдавали на пошнитѣ таласѣми и вампири. Тѣ признали заблуждението си но късно! Горката млада жена, станѣла жѣртна на заблуждението и суевѣрието, завлича подиря си двѣ нѣжни сѣздания и остави близки на сѣрдцето да ѣ оплакватъ.

جو حقارہ ہدیہ

بو کتاب ترکیه اوقومغه الشار ایچون مخصوصا
بالمشدر جغرافیادن و نباتادن و حیوانادن
وصنایادن و اختراعات مشهوره دن و اخلاق
وادابدن بحث ایدر و برچوق رسملری حاوی
کوزل بر کتاب اولوب مکتبسلر ایچون لازملو
وفیاتی دخی بش غروشد
در سعاده کتابچی دکانلرنده و بلغار مکتبلری
ایچون استانبولده بالقایاننده کتابچی بوان
غروه داروف دکاننده صائقه در